

POSTZEGELVERENIGING "GRIEKENLAND"

Bulletin:

HERMES

INKIJKEXEMPLAAR

Copyright Postzegelvereniging Griekenland

www.pv-griekenland.nl

INTRODUCTIE

De HERMES is het kwartaalblad van de Postzegelvereniging Griekenland. Het omvat normaal gesproken 16 pagina's met informatie voor de leden van de vereniging en een aantal door de leden geschreven artikelen over het Griekse verzamelgebied.

De onderwerpen die aan bod komen zijn zeer gevarieerd. Het gaat natuurlijk over de postzegels en stempels van Griekenland, maar ook postgeschiedenis, vervalsingen en bijvoorbeeld fiscaal zegels komen aan bod. Daarnaast zijn er thematische onderwerpen. Zo krijgen ook de Griekse geschiedenis en de Klassieke Oudheid de nodige aandacht. Ook raakvlakken met andere verzamelgebieden, zoals de Levant komen aan bod.

In de volgende pagina's treft u een kleine bloemlezing aan van artikelen uit de Hermes van de afgelopen edities. De inhoudsopgave van de meest recente HERMES is te vinden op onze website via: <http://pv-griekenland.nl/bulletin-hermes.html>

HERMES behaalde zilver op de Nationale Filatelistische Tentoonstelling HELLAS '84 te Athene, en groot zilver op de nationale tentoonstellingen Philotelia 2005 en NOTOS 2015 in Athene. In oktober 2014 kende de Stichting Maandblad voor Philatelie de Verenigingsbladprijs toe aan onze "Hermes"

ONZE VERENIGING

Wij zijn een vereniging van verzamelaars van postzegels en poststukken uit griekstalige gebieden en hebben circa 110 leden. Recent vierden we ons 50 jarig jubileum.

Griekenland is een bijzonder verzamelgebied. Natuurlijk is de klassieke oudheid prominent aanwezig. Maar ook de woelige politieke ontwikkelingen op de Balkan zijn duidelijk zichtbaar op allerlei postzegels en poststukken. Daardoor is Griekenland niet alleen aantrekkelijk voor de gewone postzegelverzamelaar, maar ook voor de historisch geïnteresseerde en de thematische verzamelaar.

De vereniging geeft vele mogelijkheden om uw verzameling uit te breiden. Viermaal per jaar vindt een ledenbijeenkomst plaats. Daar kunt u uit rondzendboekjes zegels kopen en bieden op een of meer kavels tijdens een uitgebreide veiling. De prijzen bij deze veilingen zijn zeer gematigd. Wanneer u niet kunt komen, kunt u schriftelijk bieden. Ook hebben we een Studiegroep voor leden die gespecialiseerd onderzoek willen doen naar onze aandachtsgebieden.

NIEUWSGIERIG GEWORDEN?

De jaarcontributie is € 26 voor in Nederland woonachtige leden en € 31 voor elders wonende leden. Het verenigingsjaar loopt van 1 september tot 31 augustus.

Wordt nu lid van onze vereniging en meldt u aan via:

<http://pv-griekenland.nl/lid-worden.html>

MEER INFORMATIE?

Kijk op: www.pv-griekenland.nl

Defining beauty – the body in ancient Greek art

door Ruud Verberne

Zo luidt de titel van een buitengewoon mooie tentoonstelling, die van 26 maart tot 5 juli jl. in het British Museum te Londen werd gehouden. Normaal is de toegang tot dit fantastische museum vrij, maar voor de bijzondere exposities, zoals deze, is daar voor bezoekers boven 16 jaar £16,50 verschuldigd. Maar het was de moeite en het geld dubbel en dwars waard, zoals uit het promotiefilmpje op U-tube (zoek naar: defining beauty) al wel blijkt.

Wat viel er zoal te zien? Marmeren, bronzen en terracotta beelden en hoofden van goden, godenkinderen, helden en atleten, karakteristiek met zwarte figuren beschilderde vazen, kannen en amforen, panelen, reliëfs, steles, grafstenen, tempelfriezen (jazeker, natuurlijk waren ook hier diverse beelden en friezen van het Parthenon, de omstreken Elgin marbles vertegenwoordigd). Alles met de focus nadrukkelijk op de schoonheid van het lichaam. Soms om kippenvel van te krijgen, zo mooi. Zoals Aristoteles al opmerkte: de belangrijkste vormen van schoonheid zijn orde, symmetrie en duidelijke karakteriserende lijnen. En Socrates: bij het portretteren van ideale schoonheidsvormen breng je de mooiste aspecten samen van elk van de vele modellen.

En hier was echt de crème de la crème bij elkaar gebracht, we zagen het puikje van de Griekse klassiekers, fantastisch mooi aangelicht tegen een stemmige donkere achtergrond. Met een adequate toelichting bij elk item, al naar gelang het thema. En er was een breed scala aan thema's waar je je in kon verdiepen: 'het menselijk lichaam in de Griekse kunst en het Griekse gedachtegoed', 'ontmoetingen', 'lichaamskleur', 'mensen als goden', 'vorm geven aan gedachten', 'overgangsriten', 'liefde en verlangen', 'beauty and the beast', 'karakter en realisme', 'het Griekse lichaam reist oostwaarts' en 'de schok van het nieuwe'.

Al dit moois was samengesteld uit tal van collecties, waaronder die van het British Museum zelf, maar ook uit die van o.a. de Britse vorstin, het nationaal archeologisch museum van Athene, het Louvre, diverse musea uit München en Berlijn, Rome en Kopenhagen. Ook het Vaticaanse museum behoorde tot de uitlenende partijen.

Een beeld van een naakte Aphrodite, gehurkt in haar bad, afkomstig uit de villa van de voormalige Romeinse keizer Hadrianus in Tivoli (It.), siert de omslag van het 255 pagina's tellend boek dat aan deze tentoonstelling is gewijd. In tegenstelling tot alle andere objecten uit het British Museum mocht hier niet gefotografeerd worden – helaas. Dus resteerde de aanschaf van het boek als enige optie.

Voor de enthousiaste Griekenland verzamelaar bleken tal van beelden een waar feest van herkenning. En om ze in het echt te mogen aanschouwen was een wel zeer bijzondere ervaring!

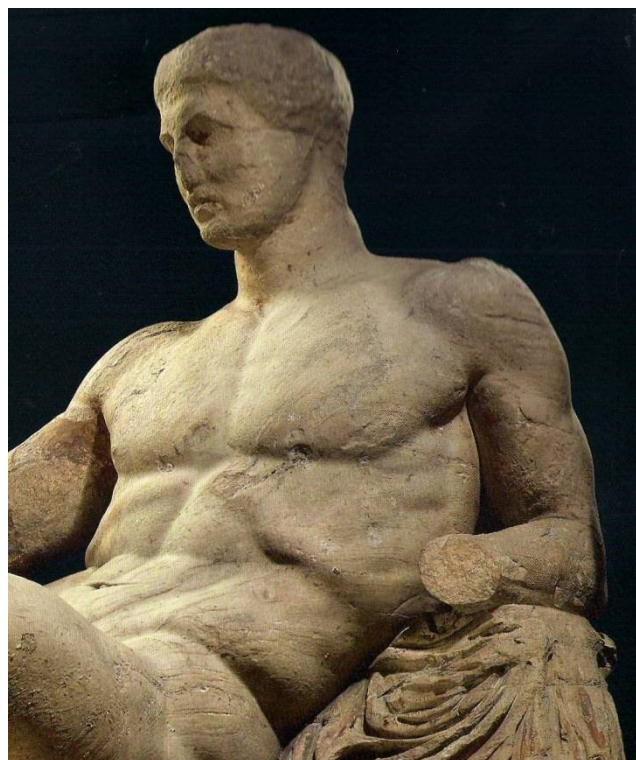
Bladert u voor een aantal daarvan even met mij mee in de *Hellas catalogus*?

Ilyssos, de liggende riviergod, van het westelijk deel van het Parthenon, H 1665 uit 1984, van alle kanten te bekijken, net als

Dionysos (H 1663). Die laatste bleek zo maar 1 m 74 breed en 1 m 27 hoog!! Erg indrukwekkend!!

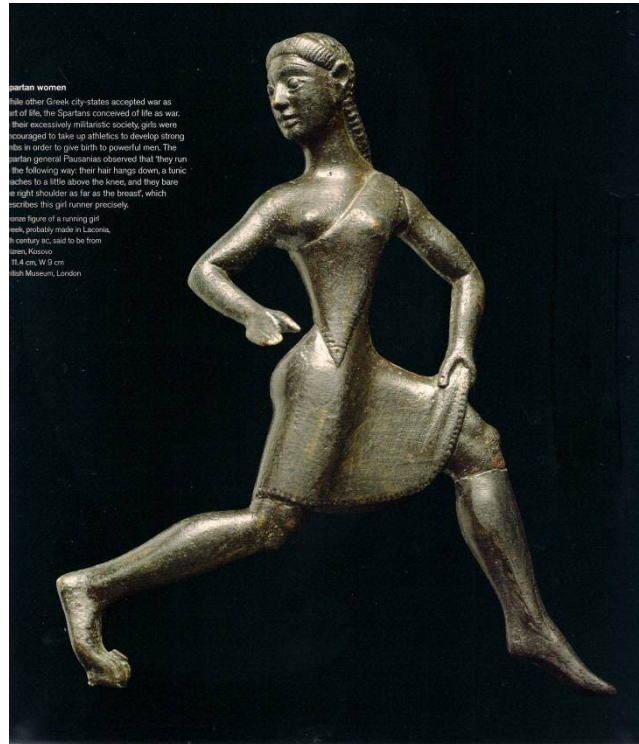
Ook de ruiters, eveneens van het westfries van het Parthenon, ontbraken niet (F 4 a en b uit het blokje van 1984) – **Zie einde artikel.**

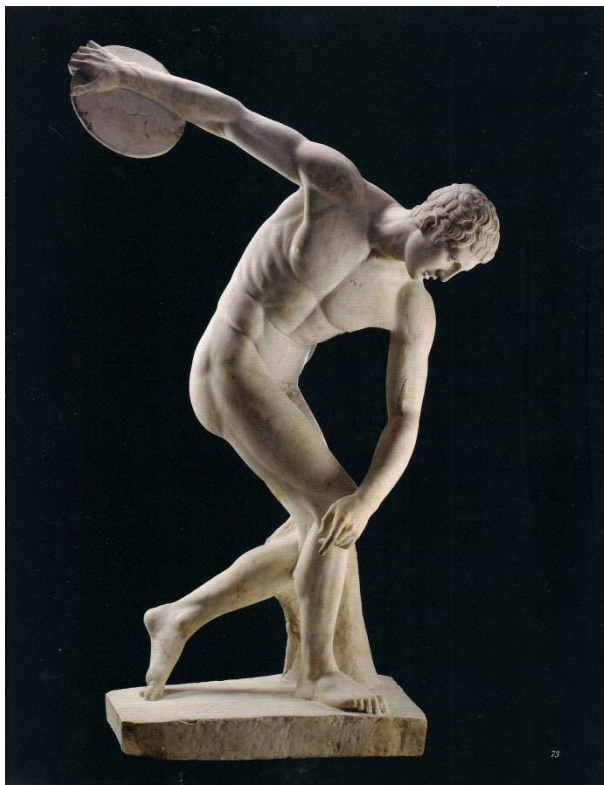
En ja, ook de Venus van Milo (H 546 en 652), en uit het Akropolismuseum het Kroisosbeeld (H 2414), en Phrasikleia (H 2466).

De vrouwelijke atlete uit Sparta (H 1232 uit 1972 - FOTO), 11,4 cm.

Spartan women
While other Greek city-states accepted war as part of life, the Spartans conceived of life as war. These excessively militaristic society girls were encouraged to take up athletics to develop strong ribs in order to give birth to powerful men. The Spartan general Pausanias observed that they ran the following way: their hair hangs down, a tunic reaches to a little above the knee, and they bare their right shoulder as far as the breast, which obscures the girl runner's breasts.
These figures of a running girl were probably made in Laconia, 5th century BC, said to be from the Phrasikleia.
11,4 cm, W 9 cm
British Museum, London

De Diadoumenos van Polykleitos (H 1732 uit 1986),

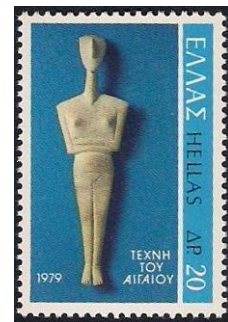
de wereldberoemde discuswerper (H 111 en 112 uit 1896, maar ook F13 c en d uit het blokje van 1996 - FOTO) waren er te aanschouwen en te bewonderen. Want het was allemaal zo mooi!

Van de beroemde werken van Heracles (H 1145/155) waren verrassend fraaie *andere* weergaven te zien, zoals van de Nemeïsche leeuw (H1153 –5 Δ) en het Erymantische wilde zwijn (H1150 –2,50 Δ).

Ook een variant van het Cycladische figuurtje van 2.700 tot 2.500 v Chr (H 1467) ontbrak niet om –letterlijk– het vrouwelijke lichaam te ontsluiëren.

Heel bijzonder waren de (opnieuw) ingekleurde beelden (op gipsen replica's).

Bijvoorbeeld deze Kore (H 1283 uit 1974!). De meeste Griekse beelden waren oorspronkelijk namelijk ingekleurd. Iets wat veel mensen onbekend is. En als je dat ziet: daar kun je alles van vinden, van mooi tot kermisachtig en lelijk aan toe, maar het was wel een ontdekking en belevenis. Denk je eens in, een aantal van die prachtige beelden in hun oorspronkelijke staat te mogen aanschouwen! Maar ook de eind vorige eeuw ontdekte Riace bronzen beelden uit Reggio di Calabria waren tegenwoordig en buiten Lord Byron werd ook Goethe terecht in het zonnetje gezet als een groot bewonderaar van de Griekse cultuur. Indrukwekkend waren ook de tot dan toe nog onbekende beelden, zoals een Grieks bronzen beeld van Apoxyomenos uit 300 v. Chr., gevonden in Kroatië, terecht omschreven als ‘life into art’! En dat geldt ook voor de accentue-

ring van de schoonheid van het vrouwelijk lichaam middels geraffineerde draperieën. Een sprekend voorbeeld hiervan was het 137 cm hoge marmeren beeld van een Nereïde van Lycische herkomst (Xantos, ZW-Turkije) van ca. 390 v Chr., in bezit van het British Museum. Dit beeld is duidelijk geïnspireerd door de weergave van de godin Iris, boodschapperster van de goden en van de regenboog, zoals zij staat afgebeeld op de westelijke tempelfries van het Parthenon in Athene, uit 438 v Chr.

Daarbij zag ik op tal van vazen ook fragmenten van de dood in de Trojaanse oorlog. Uiteraard ontbrak hierbij niet de buste van de vermaarde verhalenverteller hiervan, Homerus (H 1661 en H 2084). De slapende Hermafrodite uit het Louvre was geklasseerd in de categorie ‘Liefde en verlangen’ – waarbij ook regelrechte lusttaferelen niet ontbraken. Uitsmijter was Alexander de Grote: ‘the Greek body goes east’.

Omdat we bij de aanvang van de tentoonstelling de eersten waren, konden we in alle rust de bijzondere schoonheid van de gelegenheidscollectie op ons laten inwerken en kennis nemen van de teksten uit de toelichting op de verschillende artefacten. Een onvergetelijk bezoek....En toen we ons ruim 2½ uur later richting uitgang van het museum bewogen, stroomde het volk van buiten en masse naar binnen. Geen wonder: het regende ‘cats and dogs’! Gelukkig bestaan er dan nog de typisch Londense taxi's.

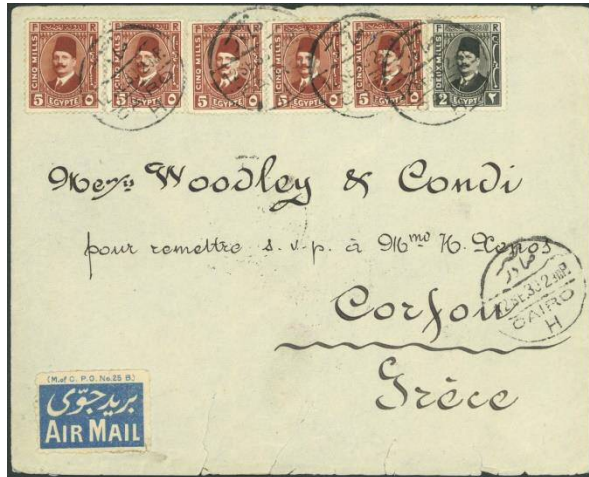
De ruiters van het Parthenon

Naar Sissi voor 1 Euri! Een kwestie van geduld?

Door Oscar van der Vliet.

In een schoenendoos met brieven vond ik deze luchtpostbrief voor 1 Euro van Cairo ; Alexandria naar Athene en van daaruit naar de stad Kerkyra (op het eiland Corfu).

Gezien de stempels op de voorzijde een normale verzending:

Cairo: afstempeling met letter "H" en datum 12 september 1930 ; 2.30 P

Op de achterzijde gaat het verder:

Alexandria: afstempeling met letter "A" en datum 12 september 1930; 7.30 (P)

Athene airport: afstempeling met datum 13 september 1930; 5 M(orning?)

Daarna is het een poosje stil in Griekenland.

Het laatste stempel is van de stad Kerkyra op het eiland Corfu:

Kerkyra: afstempeling met datum 15 september 1940; 11P.

Ik heb geen gewoon stempelboek en vergelijk de Griekse stempels met die in het werk van Feenstra worden getoond op de bladzijden 278 – 304.

Het model van Athene komt overeen met stempels van groep X en die van Kerkyra van groep VIII

Elke groep heeft zijn varianten waarbij die van Athene met die van Chania Platia Venizelou (11-III-34 5M) en Iraklion (Afixis) (17-XI-37 3M) te vergelijken is.

Het stempel van Kerkyra kent geen vergelijkbare afbeelding in het boek van Feenstra. Is hier nu sprake van een fout in de setting van het stempel of is deze brief werkelijk later bezorgd?

De rouwtanding van Aspiotis

Joost Meijer

Eén van de dingen die het verzamelen van Griekse postzegels tot zo'n boeiend tijdverdrijf maakt is de bonte verscheidenheid aan afwijkingen en variëteiten.

Een aardig voorbeeld van zo'n variant is de zogenaamde "zwarte" zigzag doorsteek (13 ¼). Deze werd voor het eerst door postzegelverzamelaars en handelaren gesignaleerd in augustus 1911. De Britse kapitein Bates meldde dat hij zegels met zwarte tanding aantrof op brieven, allemaal verzonden door één firma vanaf het eiland Syros in de periode augustus-oktober 1911. Het betrof **de 25 lepta waarde** van de serie "Hermes en Iris", gedrukt in diepdruk in de fabriek van de Gebroeders G. Aspiotis te Corfu (Vlastos I, 218b). Ze komt zowel ge- als ongebruikt voor. Kenmerkend is dat het zwart alleen aan de voorkant van de zegel te zien is, niet aan de achterzijde.

(Vlastos I, 218b, voor- en achterzijde)

Over het hoe en waarom van deze "rouwtanding" bestaan verschillende theorieën.

Paul Kohl, een Duitse handelaar en eerste samensteller van het "Kohl-Briefmarken-Handbuch" schreef Aspiotis, de Griekse drukkerij, een brief om opheldering te vragen over de status van de zegels. Men antwoordde dat op verzoek twee of drie vellen van een zwarte tanding waren voorzien en dat deze per abuis in omloop waren gebracht met een stapel "gewone" zegels. In het "Handbuch" wordt er daarom vanuit gegaan dat het zigzag stansframe van zwarte inkt werd voorzien om zo (bewust) een zwarte afdruk van de tanding te maken. De Michel catalogus meldt daarom over deze variant: "MiNr. 164 mit schwarzem Durchstich ist Probedruck."

De Griekse, vanuit Parijs opererende handelaar Nicolaïdes heeft echter een andere verklaring. Hij meldt het volgende: (vrije vertaling uit het Frans), "De onderdelen die nodig waren om de zigzag perforatie te maken werden verzonden vanuit Parijs. Het lukte mij (JM: Nicolaïdes) om de bedenker op te sporen. Hij liet ons een voorbeeld zien van datgene wat hij naar Corfu had gestuurd. Die onderdelen zijn kleine plaatjes met een grootte van twee centimeter, met een dikte van ongeveer twee millimeter. Deze plaatjes zijn van staal. Ze zijn aan de ene kant vlak en aan de andere kant dragen zij op de rand in reliëf de snijvlakken van de zigzag. Het staal waarvan deze plaatjes zijn gemaakt is gehard staal. En het komt door het hardingsproces dat bij sommige doorsteken de zwarte kleur verschijnt, zoals u snel zult begrijpen. Om een voorwerp van staal te harden, verhit men het roodgloeiend, één keer. Vervolgens hardt men het in een vette olie. Die wordt gecarboniseerd door de warmte. Men zegt dat die bestaat uit koolstof, vermengd met waterstof en zuurstof. Die laatste twee zijn vluchtig. Blijft achter de koolstof die het apparaat beïnt, waarna men het boent met een borstel in een oplossing van kaliumcarbonaat. Anders vertonen de zigzag snijvlakken uitsteeksel en daarin blijft koolstof achter door het niet goed reinigen. En wanneer je de plaatjes dan tegen papier drukt, ontstaat de zwarte afdruk." Nicolaïdes besluit zijn verhaal met de melding dat hij proefondervindelijk vaststelde dat bij de zesde afdruk het zwart was verdwenen. Verder merkt hij op dat het logisch is dat de rouwtanding bij de 25 lepta voorkomt want dit was de eerste klein formaat zegel van de "Hermes en Iris" uitgifte die van de nieuwe zigzag perforatie werd voorzien.

Maar de rouwtanding komt niet alleen bij de 25 lepta voor.

In 1917 werd in Athene op een postkantoor een vel één **Drachme zegels** ontdekt met de zwarte tanding van de serie "Hermes en Iris", eveneens in diepdruk, maar nu met de opdruk van het monogram "ET" (Vlastos I, 337d).

Het betrof het honderdste vel in een pakket zegels, met daar achter een tweede vel waarop nog vage sporen van een zwarte afdruk te zien waren. Ze waren overduidelijk per ongeluk meegekomen in de stapel. De theorie van Nicolaïdes volgend ga ik ervan uit dat het, net als bij de 25 lepta waarde, de eerste exemplaren met zigzag perforatie waren uit 1911, maar nu van de groot-formaat zegels. Ze waren kennelijk 6 jaar in het schap blijven liggen in afwachting van een postale bestemming.

(Vlastos I, 337d uit: Karamitsos 365/772)

Recent (2011) werd nog een derde variant ontdekt. Het betreft een **2 lepta zegel**, wederom van de serie "Hermes en Iris", maar nu in steendruk

(Hellas I, 2014/220Dc, niet in Vlastos). Tot op heden is van deze variant voor zover mij bekend slechts één ongebruikt exemplaar gevonden.

Een intrigerend buitenbeentje vormen de 1 en 5 lepta waarden van de zogenaamde “schutterzegels” van Autonoom Epirus (Vlastos III, 1-2). Ook deze zegels werden door de firma Aspiotis gedrukt en wel in maart 1914. Van deze zegels is een afwijkende vorm bekend die door Feenstra en Vlastos als vals is getypeerd. Het opmerkelijke is dat deze “valse” 1 en 5 lepta ook voorkomen met de rouwtanding, maar dan wel met tanding $11\frac{3}{4}$ in plaats van de gebruikelijke $13\frac{3}{4}$. Bij de 5 lepta is een sterke zwarte tanding aanwezig, bij de 1 lepton ken ik slechts één exemplaar, met lichte sporen van zwart.

5 lepta met zwarte tanding en 1 lepton met lichte sporen van zwart (uitvergroet).

Door Sampson is, onder meer op basis van het bestaan van deze tandingvariant, betoogd (en ik sluit me daar graag bij aan) dat dit aantoont dat van vervalsingen geen sprake is, maar dat het eerder gaat om van drukkerij Aspiotis afkomstige proeven of ontwerpen.

Al met al is wel duidelijk dat de rouwtanding echt als een randverschijnsel moet worden beschouwd en dat van officiële uitgiften geen sprake is. Het loont hoe dan ook zeker om uw verzameling eens op deze bijzondere variant na te lopen.

Literatuur:

- Bates, Capt. A. "Notes on the 1911 engraved Issue of Greece" in The London Philatelist (1914) nr. 273 (pag.212-213);
- Feenstra, R.M., "Greece – A collection of forgeries" PvG Publikatie nr.4 (Amsterdam 1997 (2)), pag.78A;
- Munk, H., "Kohl-Briefmarken Handbuch" (11° dr (1931), dl.III, pag.289-290 en 299;
- Nicolaïdes, N.S., "Histoire du Timbre Grec" (Parijs 1923), pag.68-69 en 83;
- Sampson, Th. "The Infantrymen forgeries of Epirus" in Philoteleia nr.663, pag.250-253 (2010);
- Vlastos, O.G., "Vergleiche Griechischer Briefmarken 1861-1923 – Studie aller bekannten Typen von gefälschten Briefmarken und Vergleich derselben mit den echten" (Chalandri 1992) ,pag.178-182.

<u>Voortraject & 1914</u>	1915	1916	1917	1918
<u>Griekenland zelf 1914/1916 en het Westelijk front</u>	<u>Westelijk front</u> <u>Egeïsche eilanden</u> <u>Thessaloniki</u> <u>Servische front</u> <u>Bulgaars front</u>	<u>Westelijk front & Corfu</u> <u>Thessaloniki & Macedonië</u> <u>Noemvriana & blokkade</u> <u>Censuur (deel a/c)</u>	<u>Censuur (delen d/e)</u> <u>Servische</u> <u>Veldpostkantoren</u> <u>Noord Griekenland</u>	<u>Censuur (e)</u> <u>Bulgaars Thracië</u> <u>& Macedonië</u>

De Servische veldpost in Noord Griekenland (1916-1918).

Zoals in Hermes 169 (januari 2016) beschreven werden de restanten van het Servische leger op Corfu opgevangen. De gezondheid van veel militairen was slecht, ernstig verzwakt door de barre tocht over de Albanese en de Montenegrijnse Alpen. Voeg daarbij de besmettelijke ziekten die in het Servische leger voorkwamen, en het is duidelijk dat op Corfu onvoldoende gelegenheid was om alle zieke militairen te verplegen. Wie vervoerd kon worden werd opgevangen in ziekenhuizen op Corsica (**afb. 6.01**) of in Tunesië. De grote tros van burgers en verwanten werd zo snel mogelijk van Corfu naar onder andere Zuid Frankrijk en Tunesië vervoerd, evenals de militairen die ingezet konden worden in de nieuwe militaire opleidingsinstituten voor Servische militairen aldaar.

Afb. 6.01 Servische briefkaart (Aspiotis emissie) met Servische censuur door censor (1), via de Franse veldpost 512 op 13 mei 1915 verzonden naar het Britse ziekenhuis in Ajaccio, Corsica; aankomst-stempel 27 mei.

Een deel van de Servische militairen stierf op Corfu als gevolg van de ontberingen en/of besmettelijke ziekten. Deze aantallen waren zo groot dat men de doden niet kon begraven maar een zeemansgraf gaf tussen Corfu en het voor Kerkyra gelegen eiland Vido. Een monument op Vido herinnert hieraan. Een afbeelding van de gedenkplaats op Vido en een gedicht van de Servische dichter Milutin Bojić staan op internet (en.wikipedia.org/wiki/Plava_Grobnica) met Engelse vertaling.

Uit de resterende militairen konden nieuwe Servische legercorpsen worden gevormd. Het grootste deel van de Servische troepen werd van medio april tot medio mei 1916 naar Thessaloniki vervoerd; over zee omdat de kortere route over land om de bekende redenen (Hermes 169) door de Griekse autoriteiten werd geweigerd.

Voor deze bijdrage is ook gebruik gemaakt van het boek *Serbian Military Postal System in Exile, 1916-1918* door Miodrag R. Vuković, door hem in eigen beheer vorig jaar uitgegeven. Feitelijk is dit het eerste boek dat de postale behandeling door de Servische veldpost gedurende de periode van 1916 tot 1918 beschrijft (**zie eindnoot a.**).

Het Servische veldposthoofdkwartier werd op 1 en 2 mei 1916 verplaatst naar Thessaloniki, waar het op 5 mei zijn activiteiten als veldpostkantoor *B.II. 999* aanving (**afb 6.02**, volgende pagina).

Brieven naar het buitenland werden na censuur voorzien van een censuurstempel in Franse taal. Het *tweetalige* kaststempel aan de bovenzijde met tweetalig inschrift ВОЈНИЧКА КОРЕСПОНДЕНЦИЈА / CORRESPONDANCES MILITAIRES werd weliswaar ook door de censor aangebracht, maar toonde alleen dat de brief door een militair in actieve dienst was aangeleverd en portvrij kon worden verzonden.

De Servische troepen werden aanvankelijk in drie trainingskampen ondergebracht en wel in Yeni Kiei – gebied bij Serres – en twee kampen ten zuidoosten van Thessaloniki, om na bewapening aan de verschillende frontdelen te worden ingezet. Postvervoer tussen de lokaties aan het front liep meestal via de in het achterland geplaatste leger- of divisie veldpostkantoren.

Afb. 6.02 Dienstbrief van het hoofdkwartier in Thessaloniki, *B.II. 999*, na censurering naar Nice verzonden; blauw portvrijdom en censuur-stempel.

Aan het noordwestelijk front leidde een Bulgaars offensief in augustus 1916 tot het geallieerde verlies van Florina, en lag het front op Grieks grondgebied langs het Ostrovo meer. Met inzet van Servische eenheden werden de Bulgaren teruggedrongen en werd eind november 1916 het Servische Bitola door Frans-Servische eenheden veroverd. Daarna was een verdere penetratie in bezet-Servisch gebied niet meer mogelijk door de Bulgaarse beheersing van de bergketens. Dit gold nog meer voor de centrale en noordoostelijke fronten. Hier werden zware verliezen geleden voor enkele meters terreinwinst die bij een tegenaanval weer verloren gingen. Ook hier een loopgravenoorlog aan de kant van de geallieerden maar dan met een vijand die een koninklijke positie op de berghellingen bezat.

Post tussen de hier gelegerde Servische troepen werd volledig door de eigen Servische veldpost en censuurorganisatie op Grieks grondgebied uitgevoerd. Voor een gedetailleerd overzicht van veldpostkantoren, lokaties van eenheden en de gebruikte censuurstempels verwijs ik graag naar het genoemde boek van Vuković^a. Hier volgt slechts een beschrijving van de veldpost- en censuurstempels.

Het Servische leger bestond uit drie legercorpsen, veldpostkantoren met nummers 111, 222 en 333 (1e, 2e en 3e legercorps). Hieronder vielen de divisie hoofdkwartieren met 3-cijferige veldpostnummers; de cijfers opgeteld adderen in elk stempel tot negen: 216, 315, 414, 603, 711, 801 en 504. Op het derde niveau kwamen de regiments-veldpostkantoren waarvan de nummering volgens de tafel van vier opliep: van 4 en tot en met 96. gevolgd door enkele veldpostkantoor-aanduidingen met cyrillische letters.

Op elk veldpostkantoor was een censuurunit aanwezig voorzien van de standaard stempels die van 1 tot en met 100 genummerd waren. Voor verdere informatie verwijs ik graag naar het boek van Vuković. Van veel van de eenheden is niet nauwkeurig bekend waar ze op welk moment waren; aangenomen kan worden dat een groot deel daarvan zich op Grieks grondgebied bevond.

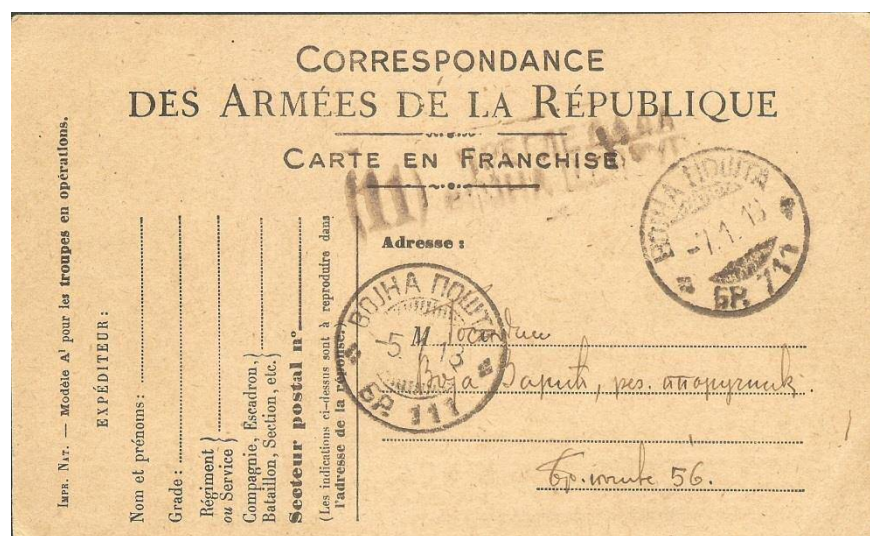
Hoewel op alle veldpostkantoren censoren aanwezig geweest schijnen te zijn, heb ik tot dusverre nog geen enkele kaart gezien met een dubbele censuur. **Afbeeldingen 6.03 en 6.04** geven voorbeelden van het postvervoer van en naar de veldpostkantoren aan het front. Ze zijn gekozen vanwege het verhaal, al lagen beide regimenten aan de Servische kant van de grens. De kaarten van regimenten aan de Griekse kant waren net iets minder illustratief.

Van het front verzonden kaarten zijn meestal geschreven met (stompjes) potlood en dus niet altijd even goed leesbaar. De veldpostbeambten bleken niet altijd voldoende tijd en zin te hebben om de stempels optimaal schoon te maken. Hier geldt: hoe verder van het front des te mooier de stempelafdrukken. Waarschijnlijk lag aan het front de prioriteit ook niet altijd bij het verkrijgen van nieuwe inkt en het schoonmaken van de stempels.

Afb. 6.03 Veldpostkaart verzonden van B.II. 999 (4 aug. Thessaloniki) via B.II. 315 (6 aug., divisieniveau) naar B.II. 20 (8 aug., regimentsniveau). Te B.II. 20 voorzien van het nieuwe adres B.II. XX (het herstellkamp in Mikra) en via B.II. 999 (10 aug.) doorgezonden. Gecensureerd door censor 74.

Afb. 6.04 Veldpostkaart op verzonden van B.II.111 (5 jan. legereenheid) via B.II.711, (7 jan.) naar B.II.56; censuur door censor 11 (op B.II. 111).

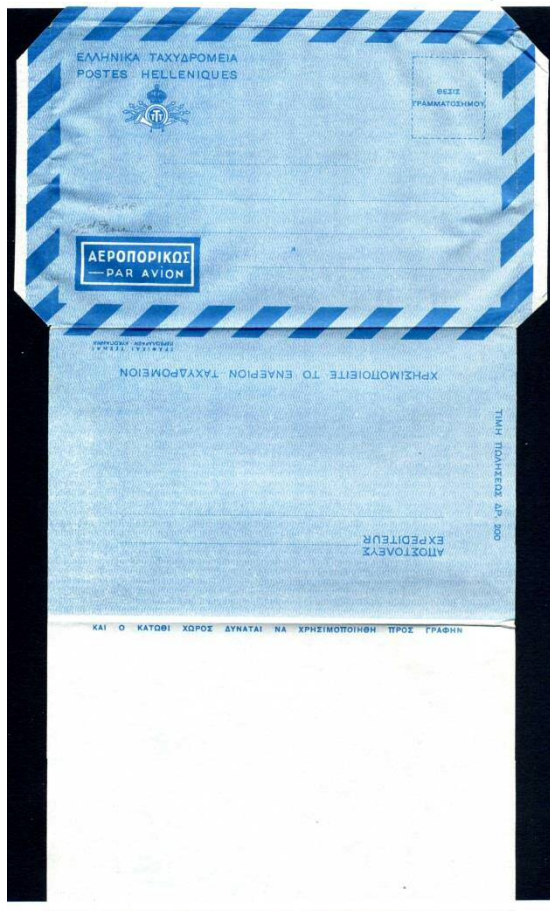
Noot a.:

Vuković, Miodrag R., *Serbian Military Postal System in Exile, 1916-1918*, 2016 Beograd, Servië, (225 pag.)

In 2013 is deel V van de Hellas catalogus verschenen. Dit deel is geheel gewijd aan de postwaardestukken. Bij een van de luchtpostbladen is nu een variant opgedoken. Het betreft PA3 (pagina 245).

Links de versie zoals die in de catalogus is opgenomen.

En hieronder de variant op deze versie.

Duidelijk te zien is dat bij de variant het middelste gedeelte van een witte rand is voorzien. De overige kenmerken, inclusief afmetingen, zijn gelijk.

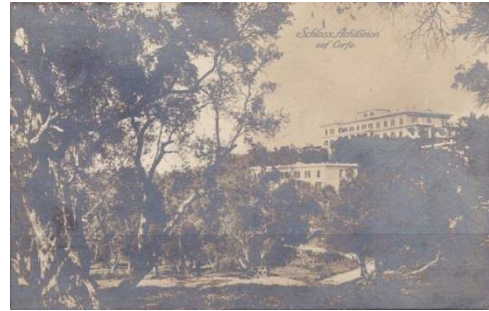

Om het verschil duidelijker uit te laten komen hieronder een uitvergroting van het middelste gedeelte van beide versies.

Een bijzonder stempel op de emissie 1906

Op Corfu bevindt zich het voormalig keizerlijk paleis AXIAAIEION van Keizerin Elisabeth van Oostenrijk, of Sisi zoals de meesten haar beter kennen. Ze werd op 60-jarige leeftijd vermoord op 10 september 1898. Daarmee kwam het paleis leeg te staan en werden de tuinen verwaarloosd. In 1905 bezocht de Duitse Keizer Wilhelm II het eiland en kwam onder de indruk van het leegstaande paleis. Zijn bod was echter niet voldoende. In 1907 slaagde hij er alsnog in het paleis aan te

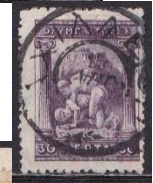
kopen en in oude glorie te laten herstellen. In de lente van 1908-1909-1911-1912 en 1914 bracht hij er zijn vakantie door, met familieleden en zijn staf. De keizer werkte vanuit het paleis en de post werd er onder begeleiding van een officier bezorgd. Voor uitgaande post werd voor de keizer een bijzondere voorziening getroffen. In een bijgebouw werd van 1908 / 1914 als de keizer aanwezig was een postkantoorje ingericht door postbeambten uit het 9 km. verder gelegen Gastourion. Deze maakten gebruik van 2 stempels die met zorg werden geplaatst. In het bekende type ontbreekt het jaartal. In het 2^e stempel Achilleion Autokr. Epaulis (keizerlijke villa of keizerlijk huis) komt wel een jaartal voor. Dit stempel (zie afbeelding) heb ik tot op heden nog niet aangetroffen.

Het type zonder jaartal komt wel voor maar meestal op de lage waarden van de emissie 1906. Voor een beschreven ansichtkaart was 10 L nodig. De 2-3- en 5 L komen het meest voor. Op de afgebeelde ansichtkaart is een 10 L rood Vl. 202 aangebracht.

Afgestempeld 19 maart (1911). Het jaartal is alleen uit de tekst te herleiden. Tot op heden heb ik 3 andere waarden uit de serie gevonden : 30 L violet, 1 Drachme zwart en onlangs de 3 Drachme geel op briefstuk. Deze is vermoedelijk afkomstig van een pakket waarin textiel o.i.d. heeft gezeten, gezien het gevlekte beeld van het stempel. Bij de losse zegels is dus geen jaartal vast te stellen.

In 1914 werd het paleis door de Fransen als hospitaal in gebruik genomen.

Rien Smit

Bronnen :

(onvolledig) artikel uit Filatelie oktober 2000 blz. 680-681 (auteur mij niet bekend); hierin staat de afbeelding van stempel 2 (met jaartal).
Kaart boven, en zegels: eigen collectie

Ansicht verzonden februari 1908 (red.FB)

